

KITOB – QALB SANDIG‘IDAGI XAZINA

Abdullayeva Yulduz Ablakulovna

Jizzax shahar 6-maktab boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi

Annotatsiya

Mazkur maqolada kitobning inson hayotidagi o‘rni, uning bilim manbai va ma’naviy boylik sifatidagi ahamiyati keng yoritilgan. Shuningdek, zamonaviy axborot texnologiyalari sharoitida kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish, yoshlarni mutolaaga jalb etishning samarali usullari tahlil qilingan. Kitobning tarbiyaviy, axloqiy va intellektual rivojlanishga ta’siri ilmiy asosda bayon etilgan.

Kalit so‘zlar: kitob, mutolaa, bilim, ma’naviyat, kitobxonlik, tarbiya, tafakkur, axborot texnologiyalari

Аннотация

В статье подробно рассматривается роль книги в жизни человека как источника знаний и духовного богатства. Проанализированы пути развития культуры чтения в условиях современных информационных технологий, а также методы привлечения молодёжи к чтению. Освещено влияние книги на нравственное, интеллектуальное и воспитательное развитие личности.

Ключевые слова: книга, чтение, знания, духовность, культура чтения, воспитание, интеллект, информация

Annotation

This article examines the role of books in human life as a source of knowledge and spiritual wealth. It analyzes ways to develop reading culture in the context of modern information technologies and methods of engaging young people in reading. The educational, moral, and intellectual impact of books is discussed in a scientific manner.

Keywords: book, reading, knowledge, spirituality, education, intellect, culture, information

KIRISH

Bugungi globallashuv va raqamli texnologiyalar asrida inson hayotida axborot oqimi nihoyatda tezlashdi. Shunday sharoitda kitobning o'rnini va ahamiyatini qayta baholash dolzarb masalaga aylanmoqda. Kitob – bu nafaqat bilim manbai, balki inson tafakkuri va ma'naviyatini shakllantiruvchi muhim vositadir.

Tasavvur qilinadigan “qalb sandig'i” timsoli orqali kitob inson ichki dunyosini boyituvchi bebaho xazina sifatida talqin etiladi. Har bir kitob sahifasi o'quvchini yangi bilimlar sari yetaklaydi, uni fikrlashga, tahlil qilishga va xulosa chiqarishga undaydi.

ASOSIY QISM

Kitobning ilmiy va ma'naviy ahamiyati

Kitob insoniyat sivilizatsiyasining asosiy tayanchlaridan biri hisoblanadi. Tarixiy manbalarga nazar tashlasak, barcha buyuk kashfiyotlar, ilmiy yutuqlar va falsafiy qarashlar kitoblar orqali avloddan-avlodga yetkazilgan.

Kitob quyidagi jihatlari bilan ahamiyatlidir:

- bilimlarni tizimli ravishda saqlaydi va uzatadi;
- inson tafakkurini rivojlantiradi;
- dunyoqarashni kengaytiradi;
- shaxsning ma'naviy kamolotiga xizmat qiladi.

Kitob – tarbiya vositasi sifatida

Kitobning eng muhim funksiyalaridan biri – tarbiyaviy ahamiyatidir. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim bosqichida kitob o'quvchilarning:

- nutqini rivojlantiradi;
- axloqiy fazilatlarini shakllantiradi;
- mustaqil fikrlash qobiliyatini oshiradi;
- estetik didini tarbiyalaydi.

Badiiy asarlar orqali o'quvchilar yaxshilik va yomonlikni anglaydi, hayotiy tajriba orttiradi.

Zamonaviy texnologiyalar va kitobxonlik

Axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi natijasida yoshlar ko‘proq raqamli qurilmalarga murojaat qilmoqda. Bu esa an’anaviy kitobxonlik darajasining pasayishiga olib kelmoqda.

Shu sababli quyidagi chora-tadbirlar muhim hisoblanadi:

- elektron kitob va audiokitoblarni ommalashtirish;
- maktablarda kitobxonlik loyihalarini joriy etish;
- oilaviy mutolaa an’analarini rivojlantirish;
- interaktiv o‘qitish metodlaridan foydalanish.

Kitob va tafakkur rivoji

Kitob insonni chuqur o‘ylashga, tahlil qilishga va mustaqil xulosa chiqarishga o‘rgatadi. Internetdagi tezkor axborotlardan farqli ravishda kitob insonni sekin, ammo samarali fikrlash jarayoniga jalb etadi.

Natijada:

- nutq boyligi oshadi;
- fikr aniq va ravon ifodalanadi;
- ijodiy tafakkur rivojlanadi.

XULOSA

Kitob – insoniyatning eng buyuk ma’naviy boyligidir. U nafaqat bilim beradi, balki insonni komillikka yetaklaydi. Zamonaviy texnologiyalar rivojlangan davrda ham kitob o‘z qadrini yo‘qotmaydi, aksincha, yanada muhim ahamiyat kasb etadi.

Har bir inson kitobni sevib o‘qishi, uni qadrlashi va mutolaani kundalik hayotining ajralmas qismiga aylantirishi zarur. Zero, kitob – qalbni yorituvchi, ongni boyituvchi va kelajakni bunyod etuvchi eng katta xazinadir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ziyo.uz portali – kitob va kitobxonlikka oid maqolalar
2. Ma’naviyat va ma’rifat markazi rasmiy sayti – www.manaviyat.uz
3. Statuslar.uz – kitob va bilim haqidagi hikmatli so‘zlar